EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 17.11.2010
KOM(2010) 676 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Uplatňovanie nariadenia Rady 2157/2001 z 8. októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti (SE)

(Text s významom pre EHP)

SEK(2010) 1391

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Uplatňovanie nariadenia Rady 2157/2001 z 8. októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti (SE)

(Text s významom pre EHP)

1. ÚVOD

Stanovy európskej spoločnosti (nariadenie o SE)[1] boli prijaté 8. októbra 2001 po viac ako 30 rokoch rokovaní v Rade. Umožnili vytvoriť novú právnu formu s názvom európska spoločnosť označovanú aj ako SE z latinského názvu *Societas Europaea*. Podľa odôvodnení nariadenia o SE bolo jeho cieľom, okrem iného, odstrániť prekážky pri vytváraní skupín spoločností z rôznych členských štátov, (…) umožniť spoločnostiam s európskou dimenziou kombinovať, plánovať a vykonávať reorganizáciu svojej podnikateľskej činnosti v rozsahu Spoločenstva a preložiť svoje sídlo do iného členského štátu, pritom zaistiť zodpovedajúcu ochranu záujmov menšinových akcionárov a tretích strán, (…) zaistiť tak, ako je to možné, aby sa hospodárska jednotka s právnou jednotkou obchodnej činnosti v Spoločenstve zhodovali, (…) umožniť založenie a riadenie obchodných spoločností s európskou dimenziou bez prekážok vznikajúcich v dôsledku rozdielnosti a obmedzeného územného uplatnenia vnútroštátneho obchodného práva (…) a (…) umožniť spoločnostiam s európskou dimenziou prispôsobiť svoje organizačné štruktúry a vybrať si vhodný systém správy a riadenia, ktorým sa zaistí účinné riadenie, náležitý dohľad a rešpektovanie práv účasti zamestnancov na riadení[2].

Nariadenie o SE dopĺňa smernica Rady 2001/86/ES o účasti zamestnancov na riadení SE (smernica o SE). Konečný termín prispôsobenia vnútroštátnych právnych predpisov európskym právnym predpisom o SE bol 8. október 2004, no dodržalo ho iba 8 členských štátov. Smernicu o SE transponovali všetky členské štáty až na začiatku roka 2007.

Podľa článku 69 nariadenia o SE musí Komisia do piatich rokov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia predložiť správu o jeho uplatňovaní spolu s prípadnými návrhmi zmien a doplnení. S cieľom získať potrebné údaje o praktickom uplatňovaní stanov SE zadalo generálne riaditeľstvo Komisie pre vnútorný trh a služby vypracovanie externej štúdie a v rámci verejných konzultácií a na konferenciách konzultovalo so zainteresovanými stranami[3].

2. UPLATŇOVANIE STANOV SE: SÚPIS SE

K 25. júnu 2010 bolo v členských štátoch EÚ/EHP zaregistrovaných 595 SE. Počet SE sa v období rokov 2004 až 2008 exponenciálne zvýšil. V roku 2009 bolo založených menej SE ako v roku 2008, no v roku 2010 sa vývoj znovu vyznačoval zakladaním vyššieho počtu nových

---

1 Nariadenie Rady (ES) 2157/2001 z 8. októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti (SE).

2 Odôvodnenia 1, 2, 4, 6, 7, 14 a 21 nariadenia o SE.

3 Externú štúdiu, ktorú vypracovala spoločnosť Ernst&Young (ďalej len „štúdia E&Y“), súhrnnú správu o konzultáciách a informácie o konferencií, ktorá sa konala 26. mája 2010, nájdete na webovej stránke: http://ec.europa.eu/internal_market/company/se/index_en.htm.

SE. SE boli zaregistrované v 21 z 30 členských štátov EÚ/EHP, z čoho veľká väčšina (približne 70 %) v Českej republike alebo Nemecku. S výnimkou Cypru bolo v juhoeurópskych členských štátoch založených len veľmi málo SE.

Sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie k tejto správe obsahuje podrobné informácie o všetkých SE a ich charakteristických črtách, ako aj o právnych predpisoch týkajúcich sa SE platných v jednotlivých členských štátoch.

3. HLAVNÉ MOTIVAČNÉ FAKTORY A TRENDY

3.1. Pozitívna motivácia a demotivačné faktory pri zakladaní SE

Zo svedectiev spoločností vyplýva, že rozhodnutie o založení alebo nezaložení SE závisí vo všeobecnosti od konkrétneho „obchodného prípadu“, t. j. vychádza z dôvodov, ktoré sú v danej situácii dôležité pre príslušnú spoločnosť. Dôvody môžu byť rôzne a je zložité určiť všeobecný trend vývoja, ktorý by platil pre všetky spoločnosti. Niektoré dôvody sa však zdajú byť vo všeobecnosti dôležitejšie ako ostatné a niektoré sa v určitých členských štátoch a odvetviach činností zdajú byť významnejšie ako ostatné. Ďalej sa uvádzajú niektoré z týchto dôvodov, ktoré spoločnosti považujú za pozitívnu motiváciu alebo demotivačné faktory.

Európsky imidž SE sa uvádza ako jeden z najdôležitejších pozitívnych motívov. To je príťažlivé najmä pre spoločnosti, ktorým ide o zdôraznenie európskej príslušnosti alebo ktoré chcú využiť európsku právnu formu, ktorá je známejšia ako ich vnútroštátne právne formy, na preniknutie na trhy ostatných členských štátov bez toho, aby museli zakladať zahraničné dcérske spoločnosti. Význam európskeho imidžu je však premenlivý. Najmä pre spoločnosti v malých krajinách, vo východoeurópskych krajinách, v Belgicku a krajinách zameraných na vývoz (napr. v Nemecku) sa uvádza ako výhoda. Na druhej strane v niektorých členských štátoch sa národná značka v niektorých sektoroch považuje za trhovo žiadanejšiu než európska značka.

Nadnárodný charakter SE sa uvádza ako potenciálna výhoda pri uskutočňovaní cezhraničných fúzií alebo štrukturálnych zmien v skupine (napr. pri transformácii vnútroštátnych dcérskych spoločností na pobočky materskej spoločnosti). Riadiacim pracovníkom a zamestnancom spoločnosti, ktorá zlúčením zaniká, alebo predchádzajúcich dcérskych spoločností to predovšetkým pomáha predchádzať pocitu národnej „porážky“.

Možnosť preložiť sídlo do iného členského štátu sa považuje za základnú hnaciu silu a skutočnú porovnateľnú výhodu SE oproti vnútroštátnym spoločnostiam. Pokiaľ sa neprijme smernica o cezhraničnom preložení sídla spoločnosti, SE bude jedinou formou spoločnosti, ktorá umožní spoločnostiam prekladať svoje sídlo do iného členského štátu bez likvidácie[4]. Táto možnosť je príťažlivá hlavne pre holdingové spoločnosti. Prakticky však svoje sídlo preložil iba obmedzený počet SE (k 25. júnu 2010 ich bolo 49).

Kým nenadobudla účinnosť smernica o cezhraničných fúziách, možnosť využívať formu SE ako prostriedku na **cezhraničné fúzie** sa považovala za významnú motiváciu. Okrem toho ustanovenia uvedenej smernice týkajúce sa účasti zamestnancov na riadení sú podľa názoru spoločností a právnych poradcov údajne pružnejšie ako v stanovách SE, aj keď to zamestnanecké organizácie popierajú.

[4] Podľa stanov SE sa však ústredie a sídlo musia preložiť súčasne, čo znižuje výhody.

Viacerí respondenti vo verejnej konzultácii uviedli, že možnosti SE pri **reorganizácii a zjednodušení štruktúry skupiny** sú pozitívnym motívom. Transformácia na SE vrátane premeny dcérskych spoločností na pobočky je údajne zaujímavá hlavne pre spoločnosti vo finančníctve a poisťovníctve. K uvedeným výhodám patrí iba jeden dozorný orgán (namiesto existencie viacerých vo všetkých členských štátoch, v ktorých má spoločnosť pobočky) a ľahší súlad s kapitálovými požiadavkami. Výhody takejto reštrukturalizácie na SE však nie sú zrejmé (pretože by bolo možné použiť aj vnútroštátnu spoločnosť), ak nie sú skombinované s ďalšími výhodami, napr. európskym imidžom, nadnárodným charakterom SE alebo možnosťou preloženia sídla.

Respondenti vo verejnej konzultácii uvádzali aj výhody SE z hľadiska financovania (silnejšie postavenie pri rokovaniach s bankami a pri uchádzaní sa o finančnú podporu EÚ) a pružné pravidlá SE týkajúce sa účasti zamestnancov na riadení v členských štátoch, v ktorých boli prijaté záväzné pravidlá. Čo sa týka týchto pravidiel, spoločnosti, ako aj odbory uvádzali, že stanovy SE ponúkajú možnosť: i) rokovaním sa dohodnúť na modeli účasti zamestnancov na riadení a prispôsobiť ho osobitným potrebám spoločnosti alebo skupiny, namiesto povinného dodržiavania záväzných vnútroštátnych pravidiel; ii) mať rôznych zástupcov z rozličných členských štátov, nielen z jedného (môže prispieť k budovaniu európskeho povedomia zamestnancov a byť výhodou pre celoeurópske skupiny) a iii) obmedziť veľkosť dozornej rady s cieľom zefektívniť jej účinnosť. Právna forma SE sa údajne niekedy využíva na zachovanie rovnakého systému účasti zamestnancov na riadení bez ohľadu na rast pracovnej sily spoločnosti[5].

Náklady na zriaďovanie, časová náročnosť a zložité postupy a právna neistota spolu s **nedostatočným poučením z minulosti a nedostatkom praktických skúseností** poradcov a príslušných verejných orgánov sa uvádzajú ako najdôležitejšie demotivačné faktory pri *zakladaní SE*. Medzi veľmi dobre známe príklady zakladania SE patria Allianz SE a BASF SE, ktorých náklady na nové zaregistrovanie spoločností ako SE dosahovali 95 miliónov EUR (Allianz SE) a 5 miliónov (BASF SE). Odhliadnuc od týchto prípadov predstavovali priemerné náklady na založenie SE, ktoré zisťovala externá štúdia, približne 784 000 EUR (vrátane daní a poplatkov za právne poradenstvo, preklad a registráciu). Celkové náklady na založenie SE sa pohybovali od približne 100 000 EUR do 2 až 4 miliónov EUR.

Nedostatočná informovanosť podnikateľských kruhov v EÚ a mimo nej **o SE** sa uvádza ako najvýznamnejší problém *fungovania SE*. Pri oznamovaní transformácie na SE sa musí vedenie spoločnosti často venovať vysvetľovaniu povahy SE svojim obchodným partnerom (zákazníkom, dodávateľom, bankám atď.) a zamestnancom.

Viaceré spoločnosti, právni poradcovia a združenia podnikateľov považujú pravidlá **účasti zamestnancov na riadení** za demotivujúce, pretože podľa nich sú zložité a časovo náročné, najmä pokiaľ ide o členské štáty, v ktorých vnútroštátne právne predpisy neustanovujú systém takejto účasti pracovníkov. V niektorých prípadoch sa tieto pravidlá považujú za neprimerané, a to vtedy, keď sa účasť vzťahuje iba na veľmi nízky počet zamestnancov. Požiadavka týkajúca sa toho, že SE nemožno zaregistrovať pred ukončením rokovaní o účasti zamestnancov na riadení sa takisto niekedy uvádza ako demotivačný faktor, najmä v prípade

[5] Odbory uvádzajú, že v Nemecku sa v niektorých prípadoch zriaďovali SE s cieľom zachovať rovnakú úroveň účasti pracovníkov v dozornej rade, a to aj napriek tomu, že prah účasti stanovený pre národnú spoločnosť (buď 500, alebo 2 000 zamestnancov) by si vyžadoval zmenu zastúpenia pracovníkov v tejto rade.

kótovaných spoločností, pre ktoré je veľmi dôležitá istota postupov a harmonogramu registrácie. Názor zamestnaneckých organizácií je však odlišný..

3.2. Vývoj v súvislosti s rozmiestnením SE

Externá štúdia a účastníci konzultácií a konferencie uvádzajú, že **veľkosť vnútroštátnych spoločností** by mohla mať vplyv na rozmiestnenie SE. Argumentuje sa tým, že zvýšené náklady (najmä vysoká minimálna kapitálová požiadavka) a zložitosť zakladania SE v porovnaní s akciovou spoločnosťou sú väčšou prekážkou v štátoch, v ktorých vnútroštátne spoločnosti sú skôr malými a strednými podnikmi. Poľsko, Španielsko, Portugalsko a Taliansko sa uvádzajú ako príklady krajín, v ktorých sa takto dá čiastočne vysvetliť nízky počet SE. Jeden z respondentov vo verejnej konzultácii takisto uviedol, že medzi počtom nadnárodných spoločností a počtom SE v danom členskom štáte existuje pozitívna súvzťažnosť.

Vplyv možno majú aj **poznatky a informovanosť právnych a podnikateľských kruhov** o SE. Z výpovedí vyplýva, že v členských štátoch, v ktorých bola právna forma SE aktívne propagovaná, napríklad v Českej republike a Nemecku, existuje viac SE, kým v členských štátoch, ako napríklad Taliansko a Španielsko, v ktorých informácie a poradenstvo týkajúce sa právnej formy SE nie sú ľahko dostupné, bolo založených len veľmi málo SE alebo ani jedna. Mohlo dôjsť aj k pozitívnemu špirálovému efektu: zvýšený počet SE v jednom členskom štáte mohol zvýšiť záujem iných spoločností o túto právnu formu, čo mohlo viesť k zakladaniu väčšieho počtu SE v tejto krajine.

Okrem toho podľa externej štúdie mohlo mať **neskoršie uplatňovanie smernice o SE v niektorých členských štátoch** vplyv na úroveň informovanosti a počet SE v týchto krajinách[6].

Iným trendom je vo všeobecnosti to, že v **krajinách, v ktorých je povolená iba dvojstupňová správa a riadenie spoločností**, bolo založených viac SE, než v krajinách, v ktorých je povolený iba jednostupňový systém, a veľmi málo SE je založených v krajinách, ktoré už dovoľujú oba systémy. Podľa niektorých respondentov vo verejnej konzultácii však výber štruktúry predstavenstva, ktorú právne predpisy štátu, v ktorom má SE sídlo, nepoznajú, by mohol viesť k právnej neistote alebo praktickým ťažkostiam.

Pokiaľ ide o vzájomnú súvislosť medzi rozmiestnením SE v jednotlivých členských štátoch a **vnútroštátnymi pravidlami účasti zamestnancov na riadení**, názory zainteresovaných strán sa líšia. Zatiaľ čo sa externá štúdia a veľká väčšina respondentov vo verejnej konzultácii zhodli na tom, že vývoj sa všeobecne[7] uberá týmto smerom, zamestnanecké organizácie a vedeckí pracovníci v oblasti pracovného práva s týmto názorom nesúhlasia.

Respondenti vo verejnej konzultácii uviedli aj iné možné vysvetlenia rozmiestnenia SE v EÚ/EHP, najmä: i) pružnosť niektorých aspektov SE v porovnaní s vnútroštátnymi právnymi

---

6 V krajinách, v ktorých sa uplatnila smernica o SE v roku 2006 alebo neskôr (t. j. v Slovinsku, Grécku, Luxembursku, Írsku, Bulharsku a Rumunsku), existuje málo SE.

7 V rámci tohto vývoja existujú aj výnimky, najmä v Slovinsku (0), Maďarsku (3), Fínsku (0), Dánsku (2) a Švédsku (9) bolo k 25. júnu 2010 zaregistrovaných veľmi málo SE, ak vôbec nejaké zaregistrované boli, aj napriek tomu, že v týchto krajinách existujú veľmi podrobné pravidlá účasti pracovníkov na riadení, pričom v Spojenom kráľovstve (23) a vo Francúzsku (19) bolo zaregistrovaných trochu viac SE aj napriek tomu, že v týchto dvoch krajinách neexistujú práva účasti pracovníkov na riadení alebo tieto práva existujú len ako obmedzené.

formami; ii) rôznu hodnotu európskej značky; iii) rôzne náklady na založenie SE a na transakcie SE; iv) daňové systémy členských štátov.

Vysoký počet **predzaložených SE** (*shelf SE*) v určitých členských štátoch, najmä v Českej republike a Nemecku, takisto prispieva k vysvetleniu vysokého počtu SE v týchto dvoch členských štátoch[8]. Vytváranie predzaložených SE profesionálnymi poskytovateľmi takýchto služieb v týchto krajinách by sa dalo údajne vysvetliť tým, že systém predaja predzaložených spoločností v nich nie je ničím novým[9] a uspokojuje špecifické podnikateľské potreby. Podľa respondentov vo verejnej konzultácii spoločnosti nakupujú predzaložené SE hlavne preto, aby ušetrili čas a náklady a aby sa vyhli zložitému a neistému postupu ich zakladania. Viacerí respondenti uviedli, že predzaložené SE takisto umožňujú zakladanie SE bez potreby splnenia náročného cezhraničného prvku[10] alebo bez toho, aby sa muselo rokovať o účasti zamestnancov na riadení. Možnosť vyhnúť sa náročným požiadavkám je dôležitá predovšetkým pre menšie spoločnosti. Na druhej strane zamestnanecké organizácie vyjadrujú obavy, že predzaložené SE by sa mohli využívať na obchádzanie pravidiel smernice o SE týkajúcich sa účasti pracovníkov na riadení. V tejto súvislosti by sa malo uviesť, že o mnohých predzaložených spoločnostiach nie sú po ich aktivácii k dispozícii dostatočné informácie. Čiastočne by sa to dalo vysvetliť tým, že účtovné závierky sa uverejňujú retrospektívne. Iným vysvetlením je, že niektoré spoločnosti musia v dôsledku svojej malej veľkosti uverejňovať iba skrátenú súvahu a poznámky k svojim účtovným závierkam. V niektorých prípadoch údajne nie sú dostupné účtovné závierky v obchodných registroch, a to bez akéhokoľvek zdôvodnenia.

4. PRAKTICKÉ PROBLÉMY S UPLATŇOVANÍM STANOV SE

Na základe skutočností uvedených v rámci konzultácií so zainteresovanými stranami sa zistili viaceré problémy pri uplatňovaní stanov SE vo vzťahu k zakladaniu týchto spoločností, ako aj k ich fungovaniu. Podrobnejšie vysvetlenie problémov odhalených v rámci konzultácií so zainteresovanými stranami sa nachádza v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie k tejto správe.

4.1. Založenie SE

Pôvodným cieľom stanov SE bolo poskytnúť európsku právnu formu už existujúcim cezhraničným podnikom s primeranou veľkosťou bez toho, aby mali malé a stredné podniky s vytvorením SE problémy. Z konferencie a verejnej konzultácie však vyplynulo, že podniky, najmä MSP, považujú súčasné podmienky zakladania za veľmi náročné. **Náklady na zriaďovanie, časová náročnosť a zložité postupy a právna neistota postupu vytvárania SE**, ktorá je prevažne výsledkom nedostatočnej jednotnosti stanov SE a mnohých odkazov na vnútroštátne právne predpisy, patria medzi najvýznamnejšie prekážky, ktoré odrádzajú podniky od založenia SE. Ako značné prekážky uvádzajú zainteresované strany aj **náročnú cezhraničnú požiadavku** (najmä požiadavku na spoločnosti vytvárajúce SE, aby mali dcérsku spoločnosť alebo pobočku v inom členskom štáte v období najmenej dvoch rokov

---

8 V týchto dvoch krajinách je však aj najvyšší počet fungujúcich SE.

9 Na rozdiel od Francúzska a Talianska, kde podľa opýtaných v rámci verejnej konzultácie predzaložené spoločnosti nie sú skutočne známe alebo využívané.

10 Napr. vyhnúť sa potrebe splnenia cezhraničnej požiadavky kladenej na každú dcérsku spoločnosť v rámci skupiny, ktorá sa transformuje na SE.

pred založením SE), **obmedzené metódy zakladania** SE a **vysokú minimálnu kapitálovú požiadavku**.

Pokiaľ ide o **obmedzené metódy zakladania**, účastníci konferencie a konzultácie uvádzali najmä nemožnosť priameho založenia SE akciovými spoločnosťami prostredníctvom cezhraničnej fúzie alebo transformácie a nemožnosť založenia SE rozdelením ako oblasti, ktorých úprava by sa mohla zvážiť. Možnosť dovoliť založenie SE rozdelením súvisí s otázkou **rozšírenia koncepcie zlúčenia alebo splynutia v článku 17 ods. nariadenia o SE** [pozri článok 69 písm. b)]. Jeden z respondentov v konzultácii tvrdil, že rozdelenie je nepochybným nástrojom reštrukturalizácie v rámci členského štátu, ako aj za jeho hranicami a že cezhraničné rozdelenie, pri ktorom by sa mohla vytvoriť SE, by bolo jednoduchšie a menej náročné na čas ako už existujúce alternatívy[11]. Argumentuje sa aj tým, že aj napriek neexistujúcim právnym predpisom na úrovni EÚ o cezhraničnom rozdeľovaní, judikatúra Súdneho dvora Európskej únie vo veci *Sevic* (C-411/03) už umožnila cezhraničné rozdelenie v prípade, že sa zúčastnené spoločnosti riadia právnymi predpismi rôznych členských štátov. Na druhej strane sa v externej štúdii tvrdí, že umožnenie založenia SE prostredníctvom rozdelenia by skôr viedlo k ďalšiemu vytváraniu rozdielov medzi hospodárskou jednotkou a právnou jednotkou skupiny spoločností, ako k zjednodušeniu jej štruktúry[12].

Niektoré zúčastnené strany (spoločnosti vrátane SE, právni poradcovia a združenia podnikateľov) považujú **pravidlá účasti zamestnancov na riadení SE**, najmä rokovania týkajúce sa zriadenia SE, takisto za zložité a časovo náročné. Podľa odborov však tieto rokovania nie sú záťažou, ale skôr potrebným mechanizmom umožňujúcim primeraný dialóg medzi riadiacimi pracovníkmi a zamestnancami spoločnosti. Na druhej strane odbory vyjadrujú obavy z toho, že pravidlá týkajúce sa SE nie sú úplne prispôsobené každej situácii. Stanovy SE predovšetkým neobsahujú jasné pravidlo vzťahujúce sa na to, či predzaloženú SE možno zaregistrovať, alebo nie, keďže sa neuskutočnili rokovania o účasti zamestnancov na riadení, pretože ani SE, ani zúčastnené spoločnosti nemali v čase založenia takejto SE zamestnancov.

4.2. Fungovanie SE

Viacerí respondenti vo verejnej konzultácii považuje požiadavku na **sídlo a ústredie SE v rovnakom členskom štáte** (alebo v niekoľkých členských štátoch na rovnakom mieste) za praktickú prekážku[13]. Stanovy obsahujú tvrdé sankcie (likvidáciu), ak SE nespĺňa túto požiadavku. Od prijatia stanov SE prešla táto oblasť značným vývojom, ktorým sa zmenil prístup k otázke sídla spoločností. Predovšetkým judikatúra Súdneho dvora Európskej únie otvorila cestu k prijatiu zásady oddelenej existencie sídla a ústredia v Európskej únii[14]. Okrem toho sa podľa niektorých zúčastnených strán dá zásada skutočného sídla ťažko uplatňovať v praxi v modernom svete, kde sa sídla ústredí medzinárodnej spoločnosti, miesta, kde sa prijímajú strategické rozhodnutia, nedajú ľahko určiť. Zásada, podľa ktorej je platné právo

---

[11] Alternatívami sú: i) vnútroštátne rozdelenie a následná cezhraničná fúzia, ktorá sa dá vykonať na základe nariadenia o SE alebo smernice 2005/56/ES, a – v prípade, že fúzia prebehne na základe smernice 2005/56/ES – nakoniec transformácia nadobúdajúcej spoločnosti na SE alebo ii) vnútroštátne rozdelenie, po ktorom nasleduje transformácia nadobúdajúcej spoločnosti na SE a následné preloženie sídla SE.

[12] Okrem toho žiadna SE, ktorá odpovedala na otázky dodávateľov externej štúdie, a ani jeden z respondentov v rámci konzultácie neuviedli obmedzené metódy zakladania ako negatívny motív.

[13] Pozri článok 69 písm. a) nariadenia o SE.

[14] Pozri veci *Centros* (C 212/97), *Überseering* (C 208/00), *Inspire Art* (C 167/01), *SEVIC* (C 411/03) a *Cartesio* (C 210/06).

obchodných spoločností určené právom tej krajiny, v ktorej má SE svoje sídlo, je jasná a jednoducho zistiteľná. Okrem toho možnosť oddeliť sídlo a ústredie SE by mohla byť zaujímavým nástrojom zjednodušovania štruktúry skupiny[15] a mohla by predstavovať pokrok v dosahovaní zhody hospodárskej jednotky a právnej jednotky podnikateľských skupín v EÚ. Externá štúdia sa prikláňa k oddeľovaniu. Podporujú to aj svedectvá podnikov, no oponujú tomu iné zainteresované strany, napríklad niektoré členské štáty a odbory. Obávajú sa, okrem iného, že možnosť oddelenia sídla a ústredia by mohla sťažiť daňovú kontrolu v dôsledku nedostatočnej transparentnosti informácií o spoločnostiach zaregistrovaných v iných členských štátoch.

Niektorí respondenti vo verejnej konzultácii uviedli viaceré praktické problémy zapríčinené rozdielnymi vnútroštátnymi pravidlami presunu sídla SE a náročnými alebo nejasnými kritériami vnútornej organizácie SE. Účastníci konferencie navrhli, aby stanovy SE poskytovali viac pružnosti zakladateľom a akcionárom pri vnútornej organizácii SE, a to aj v prípade, že takáto pružnosť nebola poskytnutá vnútroštátnym spoločnostiam v členskom štáte, v ktorom je SE zaregistrovaná[16]. Znížil by sa tak aj počet odkazov na vnútroštátne právne predpisy. Keďže by to však viedlo k tomu, že SE bude priamo konkurovať vnútroštátnym právnym formám, bola vyjadrená pochybnosť o tom, ako ďaleko možno politicky ísť pri riešení tejto otázky.

Viaceré zainteresované strany uviedli niekoľko problémov súvisiacich s výkladom ustanovenia stanov SE o **transformácii existujúcej SE na vnútroštátnu spoločnosť**.

Viacerí respondenti vo verejnej konzultácii a zástupcovia odborov na konferencii uviedli aj nedostatok jasných pravidiel účasti zamestnancov pri **aktivovaní predzaloženej SE** alebo v prípade štrukturálnych zmien po založení SE. Odbory sa domnievajú, že to predstavuje riziko obchádzania pravidiel účasti zamestnancov na riadení.

V článku 69 písm. c) stanov SE sa od Komisie vyžaduje, aby preskúmala, či je potrebné revidovať doložku zakladajúcu právomoc v článku 8 ods. 16 stanov SE vzhľadom na akékoľvek budúce zmeny európskych a vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti, na ktorú sa vzťahuje Bruselský dohovor z roku 1968 (ďalej len „dohovor“)[17]. Táto doložka o revízii bola pridaná s cieľom zohľadniť potrebné zmeny pravidiel právomoci po prijatí nariadenia Rady (ES) 44/2001 z 22. decembra 2000 („nariadenie Brusel I“), ktorým sa nahradil tento dohovor. Toto bolo potrebné, pretože nariadenie Brusel I, o ktorom sa rokovalo v rovnakom čase ako o nariadení o SE, bolo prijaté po skončení rokovaní o stanovách SE. V článku 8 ods. 16 stanov SE sa ustanovuje, že po preložení svojho sídla do iného členského štátu, sa SE môže stále považovať za SE so sídlom v členskom štáte, v ktorom bola zaregistrovaná pred preložením, pokiaľ ide o jej činnosť pred preložením. Toto pravidlo umožňuje začať súdne konanie v súvislosti s činnosťou SE pred preložením do členského štátu, v ktorom bola SE v tom čase zaregistrovaná. Musí sa to vnímať v súvislosti s uplatniteľnými pravidlami právomoci, najmä s článkom 2 a 60 nariadenia Brusel I, ktoré umožňujú okrem iného začať konanie proti spoločnosti pred súdom členského štátu, kde má táto spoločnosť svoje (zaregistrované) sídlo. Článkom 8 ods. 16 sa teda v porovnaní s možnosťami, ktoré majú iné druhy spoločností na základe nariadenia Brusel I, rozširuje rozsah právomoci v rámci súdneho

---

15 SE by si mohla zaregistrovať svoje dcérske spoločnosti v jednom členskom štáte a tak by sa celá skupina mohla riadiť iba jedným systémom práva obchodných spoločností, pričom by sa ústredia každej dcérskej spoločnosti nachádzali v iných členských štátoch, kde by vykonávali skutočnú činnosť.

16 Pozri článok 69 písm. d) nariadenia o SE.

17 Dohovor z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach.

konania proti SE. Podľa informácii Komisie sa pravidlo článku 8 ods. 16 ešte prakticky neuplatnilo. Dá sa pochybovať aj o tom, či je toto pravidlo veľkým prínosom k existujúcim pravidlám právomoci stanoveným v nariadení Brusel I, ktoré už umožňujú konať pre súdmi členského štátu, v ktorom sa plnia zmluvné záväzky alebo v ktorom boli spôsobené alebo utrpené škody. Komisia však nevidí dôvod, aby sa v tejto fáze menilo platné pravidlo.

5. ADMINISTRATÍVNA ZÁŤAŽ

Centrum pre európske politické štúdie zisťovalo mieru[18] administratívnej záťaže vyplývajúcej z nariadenia o SE. Podľa tohto zisťovania je administratívna záťaž vyplývajúca z nariadenia o SE na úrovni 5,2 milióna EUR ročne. Predstavuje to 0,04 % z administratívnej záťaže vo výške 12 miliárd EUR stanovenej v oblasti účtovných závierok/práva obchodných spoločností vo februári 2009[19]. Treba však podotknúť, že administratívna záťaž sa vzťahuje na administratívne náklady na všetky požadované povinnosti informovať bez ohľadu na to, či sú tieto povinnosti potrebné na ochranu legitímnych záujmov zainteresovaných strán. Skupina nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre oblasť administratívnej záťaže[20] zdôrazňuje, že každá budúca reforma stanov SE by mala zohľadňovať aj aspekt znižovania administratívnej záťaže. Táto skupina navrhuje prihliadať najmä na možnosti zmenšenia povinností informovať súvisiacich s predkladaním správ, uverejňovaním informácií, prizývaním nezávislých odborníkov a požiadavkami na zasadnutia[21].

6. ZÁVER

Z externej štúdie vyplýva, že pôvodné ciele stanov SE boli dosiahnuté do určitej miery, no stále je možné tento stav zlepšovať.

Európska spoločnosť je možnosťou pre spoločnosti s európskou dimenziou na preloženie svojho sídla do iných členských štátov, lepšiu reorganizáciu a reštrukturalizáciu a výber z rôznych štruktúr predstavenstva a zároveň na zachovanie práva zamestnancov na účasť na riadení a ochranu záujmov menšinových akcionárov a tretích strán. Európsky imidž a nadnárodný charakter SE sú ďalšími pozitívnymi stránkami SE.

---

18 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/files/abst09_ceps_extension_en.pdf.

19 Toto hodnotenie sa zakladalo na 8 najnáročnejších smerniciach v tejto oblasti. Pozri http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/files/abst09_companylaw_en.pdf.

20 Skupina nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre oblasť administratívnej záťaže bola zriadená, aby Európskej komisii poskytovala poradenstvo týkajúce sa Akčného programu na znižovanie administratívnej záťaže v Európskej únii, pozri rozhodnutie Komisie z 31. augusta 2007, K(2007)4063, článok 2.

21 Stanovisko Skupina nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre oblasť administratívnej záťaže z 20. mája 2010, odsek 30.

Zo šesťročných skúseností s nariadením o SE však vyplýva, že uplatňovanie stanov spôsobuje mnohé problémy v praxi. Stanovy SE nezabezpečujú jednotnú formu SE v celej Európskej únii, ale ustanovujú 27 rozličných druhov SE. Stanovy obsahujú mnoho odkazov na vnútroštátne právne predpisy a existuje neistota v súvislosti s vplyvom priamo uplatniteľných právnych predpisov a ich súladom s vnútroštátnymi právnymi predpismi. Okrem toho z nerovnomerného zakladania SE v Európskej únii vyplýva, že stanovy nie sú prispôsobené situácii spoločností vo všetkých členských štátoch.

Pri akýchkoľvek úvahách o zmenách a doplneniach stanov SE na riešenie praktických problémov, na ktoré poukázali rôzne zainteresované strany, sa bude musieť zohľadniť, že stanovy SE sú výsledkom opatrných kompromisov uzavretých na základe zdĺhavých rokovaní. Komisia momentálne uvažuje o prípadných zmenách a doplneniach stanov SE s cieľom predložiť v prípade potreby ich návrhy v roku 2012. Každú zmenu a doplnenie, ak bude potrebná, bude treba vykonať paralelne s akoukoľvek prípadnou revíziou smernice o SE, ktorá by podliehala konzultovaniu so sociálnymi partnermi v súlade s článkom 154 zmluvy. Všeobecnejšie povedané, všetky opatrenia, ktoré by navrhla Komisia ako pokračovanie tejto správy, by sa riadili podľa zásad lepšej tvorby právnych predpisov a museli by obsahovať posúdenie vplyvu.